

JULIA BURGERS-DROST

Als de liefde
een kans krijgt

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

‘Doe geen moeite, Johan, ik red me wel, zelfs deze allerlaatste keer!’

Marleen Turenhout ontwijkt de bereidwillige handen die haar in de rode regenjas willen helpen en met een nadrukkelijke hoofdknik tracht ze haar woorden kracht bij te zetten. Uit de zak van haar jas vist ze een plastic kapje dat te klein blijkt om de nogal wilde vracht kastanjebruin haar te bedekken.

‘Toch spijt het me dat je hier verdwijnt. Die ellendige bezuinigingen ook! Natuurlijk wordt het eerst beknibbeld op datgene wat men als overbodig ziet. Ik vind: ten onrechte. Wat zullen de patiënten je missen, meid! Als je het mij vraagt, is juist de bezigheidstherapie een onderdeel van de behandeling dat het meest nodig is.’

Johan Noort, een van de collega's, rammelt met zijn autosleutels. Echt iets voor Marleen om een aanbod naar huis te worden gebracht omdat het giet van de regen, af te slaan. Geen enkele andere vrouwelijke collega zou zo reageren. Maar Marleen is nu eenmaal anders dan de anderen, dat is hier algemeen bekend. Hij heeft van zijn collega's genoeg flauwe grapjes

over dit feit moeten aanhoren.

‘Je stoot je hoofd nog weleens!’ plaagden ze dan. En het wil er bij hem niet in dat ze gelijk hebben gekregen.

Zoals Marleen alles wat ‘man’ is op afstand weet te houden, terwijl ze anderzijds weet te prikkelen, dat wel!

Even plaagt hij haar. ‘Is een ziekenbroeder niet goed genoeg voor je? Ben je uit op een relatie met een van de stage lopende dokter-tjes?’

‘Vast,’ is het nietszeggende antwoord.

Een hand kan hij krijgen en een vage belofte dat ze elkaar nog weleens tegen het lijf zullen lopen..

Johan laat de sleutels teruggliden in zijn broekzak, knikt ten teken dat hij het begrepen heeft. En eerder dan zij is hij de garderobe uit.

Marleen heft haar hoofd om naar de verdwijnende voetstappen te luisteren. Even sluit ze haar ogen. In gedachten ziet ze de zich altijd reppende voeten van Johan, gestoken in witte Zweedse klompen.

Dag jongen, dag lieve patiënten van me...

Vooruit, geen gezeur, geen sentiment. Opschieten moet ze, anders komen zo nog méér collega’s hun sympathie betuigen.

O, ze vindt wel weer wat anders. Ze heeft een goede staat van dienst als bezigheidstherapeute.

De neerplenzende regen verhindert haar verder te praktizieren. Het is goed merkbaar dat het toeristenseizoen voorbij is.

Hoek van Holland, een geliefd vakantieoord. Zelf is ze ook dol op de zee, in ieder seizoen. Als kind al kon ze uren zitten kijken naar de voorbijvarende zee kastelen. Dan verloor ze zich in stille dromerijen.

En nog kan ze genieten aan het strand, hoe de weersomstandigheden ook zijn. Behalve dan als het zo regent als nu!

Wat wil je ook, als je zo dicht bij de zee woont als zij! Ze hoeft de straat alleen maar uit te lopen om bij het duinpad dat naar het strand leidt te komen.

Als ze nu wat opschiet kan ze eerder thuis zijn dan moeder, een gedachte die haar nog harder doet trappen.

Even bijkomen, niet meteen alles moeten vertellen van wat de laatste dag in de kleine kliniek haar heeft gebracht. Tot in de fitnesses zal moeder haar uitvragen over Johan.

Wat hij zei, wat zijn plannen voor de toekomst zijn. Of ze een afspraak hebben gemaakt.

Nee moeder, dat hebben we niet!

Marleen duwt met haar voorwiel het tuinhekje open en door een te dikke grindlaag heen zeult ze de fiets naar de schuur achter het huis. De kletsnatte regenjas spreidt ze over haar vervoermiddel uit om te drogen. Anders heeft ze er morgen niets aan.

Haar handen trekken de banden van het regenkapje in de knoop, driftig rukt ze eraan.

Morgen? Wat maakt het uit of het morgen stortregent en of zij wel of niet een droge jas heeft? Morgen kan ze tot twaalf uur in bed blijven, of domme dingen gaan doen zoals geordende kasten leeghalen of schone vensterbanken stoffen.

Het is kil en somber in het rijtjeshuis. Het mag dan nog geen half september zijn, de sfeer doet al herfstachtig aan.

In de keuken staan de geschilde aardappels en de gesneden groente al op het fornuis.

Marleen legt de deksels weer op de pannen. Moeder is zeker tussen de middag thuis geweest. Als ze heeft gedoucht, zal ze met het vlees beginnen.

Traag sjokt Marleen de trap op. Een triest gevoel van overbodig zijn overvalt haar. Het is ook wat als je vier jaar werkzaam bent geweest

in een functie zoals die van haar en opeens met lege handen komt te staan.

Vreemd, nu te ervaren wat zovele anderen al eerder is overkomen. Ze is altijd luchtig over het probleem dat werkloosheid heet heenge-stapt. Als zoiets echter jezelf overkomt, ervaar je het aan den lijve. Maar zei de directeur bij het afscheid niet, dat er nog best kansen voor haar waren? ‘Je hebt alles mee, een prima staat van dienst, je bent nog jong, vijfentwintig, is het niet? En toch heb je al heel wat ervaring. Je kunt erop rekenen dat wij uitstekende referenties over je zullen geven!’

Marleen propt haar werkkleding in de wasmand en even later geniet ze van de lauwe warmte van de douche.

Ach, het is toch een weelde voor een mens als hij zichzelf kan redden? Zij kan zich wassen, aankleden, kan gaan en staan waar ze wil. Hoevelen heeft ze niet meegemaakt, ook jongeren, die volkomen afhankelijk zijn van hun verzorgers? Opeens is er schaamte in haar hart. ‘Voor straf een straal koud water!’ zegt ze hardop tegen zichzelf.

Met iets van een lach in haar ogen staat Marleen even later voor haar kleerkast, aarzelend wat ze zal aantrekken. Het jaargetijde

zegt: iets ertussenin. Maar de regen buiten roept om een wintertrui!

Als het autootje van haar moeder aan de overkant van de straat zich tussen twee grote wagens wringt, heeft ze de tafel al gedekt.

Moeder heeft een drukke middag gehad in de bibliotheek, weet Marleen. Dat is altijd het geval als de schoolkinderen vrij zijn. En moeder wordt het niet moe hen met raad en daad bij te staan. De jeugd is erg gesteld op hun biebjuf. Dat is voor mevrouw Turenhout voldoende beloning voor die extra inspanning.

‘Mm, Marleen, wat een verrukking! Het eten klaar. Hoe is het met je?’

‘Dat zie je, moeder. Kom gauw, anders wordt de boel koud! Alles is oké, hoor!’ kapt ze snel de te verwachten vragenstroom af.

Lies Turenhout poetst voor ze gaat zitten haar bril schoon. Een groot formaat, door Marleen een tweepersoonsmontuur genoemd.

Dan vouwen beide vrouwen hun handen voor een kort gebed.

En terwijl Marleen de soepborden vult, weet ze tegelijk handig haar moeder aan het praten te krijgen over haar belevenissen. Een kunst, die ze zich in de loop der jaren eigen heeft weten te maken...

Het wordt aanvankelijk schijnbaar een avond zoals er reeds zovele zijn geweest. Gekibbel om wie de afwas zal doen, zwijgend naar het journaal op de tv staren. Af en toe een afkeurend keelgeluid van Lies.

Aangezien de geboden programma's hun belangstelling niet kunnen wekken, wordt het glazen oog gedooft.

Dan moet Marleen er toch aan geloven.

'Vertel eens, hoe reageerde die jongen, die Johan, op je vertrek?'

Ach, voor een eventuele toehoorder zou er geen wanklank te bespeuren zijn in die simpele vraag. Maar het tussenvoegsel 'die' zegt Marleen genoeg. Het betekent: je houdt die Johan toch wel buiten de deur?

Vroeger, op school, plaagden de meisjes haar maar al te vaak.

'Jouw moeder, Marleen, kan nog niet hebben dat je naar een jongen kijkt. Die laat je nooit gaan! Dat komt wel meer voor bij een vrouw van wie de man is overleden. Dan houdt ze haar kinderen vast, tot ze niet meer weg willen.'

In het begin reageerde Marleen fel op die plagerijen, kwam ze woedend thuis, en hilde ze uit aan haar moeders borst.

‘Mam, ze plagen zo... ze zeggen dat ik nooit een vriendje van je mag hebben... later!’ voegde ze er dan gauw aan toe.

Later!

Moeder wist haar te troosten, te bemoedigen. Jongens, dat had nog wel de tijd. Marleen mocht niet vergeten dat de meeste jongens een meisje als zij niet waard waren.

En nog weer later was het: het is ‘ze’ alleen maar te doen om de seks. Als een meisje te toegevend is, kan ze rijen vriendjes krijgen. Daar wil jij toch niet bij horen?

Toen ze een tiener was, veranderde het moederlijke advies geleidelijk aan. Er werd niet meer over later gesproken, maar gewaarshuwd. Echte liefde, zoals dat zo mooi gezegd werd, was illusie. Alleen God weet wat oprecht liefhebben is. En ook ouders die van hun kinderen houden. Die hen beschermen tegen gevaar.

‘En als je ooit mocht denken over een huwelijk, kindje, weet dan dat het een man vaak te doen is om je-weet-wel. Wat jij denkt en voelt, verlangt, ach, dat kan een man nooit bevatten.’

Zoals een druppel op de lange duur een steen uitholt, zo vraten die woorden aan hoofd en hart van de jonge Marleen.

Moeder hoefde op het laatst niet meer te waarschuwen, te informeren. Ze hield zélf de mannen wel op slimme wijze op afstand. Ja, ze had soms zelfs medelijden wanneer een collegaatje enthousiast vertelde over een voorgenomen huwelijk.

Maar als de trouwkaart op de mat lag en soms later een geboortekaartje, kroop er iets ongekends omhoog in Marleens hart.

Had moeder wel gelijk? Waarom vertelde ze nooit wat over haar vader? Familie, ooms en tantes waren er niet. Dus een compleet gezin heeft ze nooit van dichtbij meegemaakt. Natuurlijk kwam ze af en toe wel thuis bij een vriendinnetje. Maar zo zelden bleef een relatie lang voortduren. En Marleen berustte in de situatie. Ze was gewoonweg niet in staat vriendschap vast te houden, uit te laten groeien.

Marleen is gaan inzien dat moeder sprak en spreekt vanuit eigen negatieve ervaringen.

‘Marleen...’ Dringend klinkt nu de stem van Lies Turenhout.

Marleen staart naar het grijze televisiescherm. Zo kalm mogelijk reageert ze: ‘En wat zou je zeggen, moeder, als ik nu eens erg gesteld ben op Johan?’